

Lapin yliopisto

Oikeustieteiden tiedekunta

PROSESSIOIKEUS (OTM0001)

Tentti 11.11.2016

Tentissä jaetaan ensin oikeustapauskysymykset eli kysymykset 1 ja 2, joiden ratkaisemisessa saa käyttää lakikirjaa. Noin klo 11.30 kerätään lakikirjat pois ja samalla jaetaan kysymykset 3 - 5. Tämän jälkeen voi vielä vastata oikeustapauskysymyksiin ilman lakikirjan apua. Kirjoita vain yksi rivi tekstiä konseptin mukaiselle riville. Annetun vastaustilan ylittävää vastausosaa ei arvostella. Vastaaminen konseptin keskiaukeamalle on suositeltavaa.

Oikeustapaus 1 (15 p.)

Liikennesääntöjä noudattava kunniallinen kansalainen Jari Liikkanen on ajanut kolarin, johon hän ei missään muodossa ole ollut syyllinen. Kolarin toinen osapuoli, taksiautoilija Jarkko Kataja, oli epähuomiossa ajanut kolmion takaa suoraan Liikkasen ajoneuvon kylkeen, minkä johdosta Liikkasen auton etuovi oli vääntynyt paikoiltaan ja takaoveen oli tullut peltivaurioita. Henkilövahingoilta kolarissa onneksi vältyttiin.

Asia eteni normaaliin esitutkintaan, koska taksiautoilija Kataja kiisti syyllisyytensä kolariin eikä näin ollen myöskään suostunut asian ratkaisemiseen rangaistusmääräysmenettelyssä. Asianomistaja Liikkasta esitutkinnassa kuultaessa poliisi oli kysynyt häneltä muun muassa sitä, haluaako Liikkanen vaatia asiassa rangaistusta. Samassa yhteydessä kuulustelua suorittanut poliisi oli kuitenkin myös lausunut, ettei rangaistuksen vaatiminen ole mitenkään välttämätöntä, koska syyttäjä joka tapauksessa nostaa asiassa syytteen. Tämän kuultuaan Liikkanen totesi, ettei hän vaadi jutussa rangaistusta.

Juttu ei kuitenkaan edennyt aivan esitutkintaa suorittavan poliisin suunnitelmien mukaan, sillä asian syyteharkintavaiheessa johtava kihlakunnansyyttäjä Kalle Kulmala päätti jättää syytteen asiassa nostamatta. Syyttämättäjättämispäätöksessään Kulmala lausui, että liikenneturvallisuuden vaarantamisen syytekynnys sinänsä asiassa ylittyi, mutta tästä huolimatta Kulmala kuitenkin katsoi olevan kohtuullista, ettei syytettä nostettaisi. Näin oli siitä syystä, että taksiautoilija Katajalle oli teon johdosta aiheutunut jo kaikenlaista harmia. Hänen autonsa oli esimerkiksi ollut viikon verran korjaamolla, mistä syystä autoa ei ollut tietenkään voinut käyttää taksiajossa.

Liikkanen ei tällaista harkinnanvaraista syyttämättäjättämispäätöstä hyväksynyt, vaan päätti käyttää asiassa omaa syyteoikeuttaan ja niin hän nostikin käräjäoikeudessa Katajaa vastaan syytteen törkeästä liikenneturvallisuuden vaarantamisesta. Rangaistusvaatimuksen ohella Liikkanen esitti Katajaa vastaan myös sanottuun törkeään liikenneturvallisuuden vaarantamiseen perustuvan vahingonkorvausvaatimuksen. Jutun pääkäsitteilyn alussa Kataja kuitenkin esitti prosessiväitteen todeten, ettei Liikkasella ole enää jutussa syyteoikeutta, koska hän on esitutkinnassa ilmoittanut, ettei vaadi asiassa rangaistusta.

KYSYMYKSET:

- 1) Tarkastele aluksi, mitä oikeuksia asianomistajan syyteoikeuteen kuuluu?**
- 2) Esitä perusteltu näkemyksesi siitä, onko Liikkanen menettänyt asiassa syyteoikeutensa vai ei. Kiinnitä vastauksessasi huomiota sekä siihen argumentaatioon, jolla voidaan puoltaa syyteoikeuden menettämistä että niihin näkökohtiin, jotka puhuvat syyteoikeuden säilymisen puolesta.**
- 3) Vastaa lisäksi siihen, millä edellytyksillä Liikkanen saa esittää vahingonkorvausvaatimuksia rikosasian käsittelyn yhteydessä.**

Oikeustapaus 2 (10 p.)

Virallinen syyttäjä vaati Lapin käräjäoikeudessa A:lle rangaistusta törkeästä varkaudesta sillä perusteella, että A oli Rovaniemellä anastanut tuntemattomaksi jääneen asianomistajan asunnosta koruja.

A kiisti syytteen ja kertoi ostaneensa häneltä löytyneet korut tuntemattomiksi jääneiltä henkilöiltä edulliseen hintaan.

KäO hylkäsi syytteen törkeästä varkaudesta näyttämättömänä. Sen sijaan KäO katsoi A:n esittämien seikkojen nojalla selvitetyn, että A oli Rovaniemellä hankkinut itselleen varkausrikoksella saatua omaisuutta eli tuntemattomaksi jääneen asianomistajan koruja, vaikka A:lla oli ollut syytä epäillä, että omaisuus oli tällä tavalla rikoksen kautta saatu. Tällä perusteella KäO tuomitsi A:n kätkemisrikoksesta rangaistukseen.

KYSYMYS:

Vastaa perustellen ja relevantit oikeusohjeet mainiten, onko käräjäoikeus menetellyt asiassa voimassa olevan oikeuden mukaisesti.

Lapin yliopisto

Oikeustieteiden tiedekunta

PROSESSIOIKEUS (OTM0001)

Tentti 11.11.2016

Tehtävät 3 – 5 jaetaan tentissä noin klo 11.30.

Kirjoita vain yksi rivi tekstiä konseptin mukaiselle riville. Annetun vastaustilan ylittävää vastausosaa ei lueta eikä arvostella. Vastaaminen konseptin keskiaukeamalle on suositeltavaa.

Tehtävä 3. Selosta, mikä ero on tuomiolla ja päätöksellä. Kerro myös, milloin tuomioistuinten ratkaisu on tuomio tai päätös. (10 p; vastaustila 2 sivua)

Tehtävä 4. Kerro lyhyesti, mitä tiedät sovinnosta rikosasioissa. (5 p; vastaustila 1 sivu)

Tehtävä 5. Vastaa molempiin kohtiin. (10 p; vastaustila yhteensä 2 sivua)

a) Selosta kiteytetysti, missä tilanteissa Korkein oikeus käsittelee asian ensimmäisenä ja ainoana oikeusasteena (5 p).

b) Selosta kiteytetysti väittämistaakka siviiliprosessissa (5 p).